

27.04.2024

Hovedkonklusioner fra konference: Fra kul og stål til kanoner og droner: En styrket forsvarsindustri i Europa?

På store bededag afholdte Tænk tanken EUROPA i samarbejde med Gorrissen Federspiel konference om forsvarsindustrien. Læs hovedkonklusionerne fra konferencen her.

Skrevet af

Daniel Holsting

✉ daniel@thinkeuropa.dk

Jacob Kaarsbo

☎ +4525123486

✉ jacob@thinkeuropa.dk

Kontakt

Jacob Kaarsbo

☎ +4525123486

✉ jacob@thinkeuropa.dk

Hovedkonklusioner

- EU's forsvarsindustri skal styrkes
- Trods EU-Kommissionens fremlagte strategier (EDIS og EDIP), så er man langt fra at være i mål. For der mangler fortsat penge, hvis EU skal realisere forsvarssamarbejdet.
- EU-Kommissionens forslag om EIB som finansieringskilde – der vil kræve traktatmæssige ændringer, eftersom statuten for EIB ikke tillader investeringer i forsvarsindustrien – blev mødt med blandede holdninger.

Diskussionen om den europæiske forsvarsdimension har aldrig været vigtigere. På store bededag var Tænk tanken EUROPA og Gorrissen Federspiel vært ved en konference, hvor eksperter, politikere og virksomheder drøftede, om EU-Kommissionens nye forsvarsindustrielle strategi og investeringsprogram kan adressere de stadig stigende industrielle udfordringer mod europæisk sikkerhed.

Her er nogle af hovedkonklusionerne fra konferencen: [Fra kul og stål til kanoner og droner: En styrket forsvarsindustri i Europa?](#)

EU skal styrke sin forsvarsindustri

Siden Ruslands fuldskala-invasion af Ukraine d. 24. februar 2022 har EU arbejdet for at styrke sin forsvarsprofil. Blandt konferencens deltagere var der udbredt enighed om, at EU skal styrke sin forsvarsindustri. To udfordringer blev fremhævet. På kort sigt er udfordringen at forsyne Ukraine med materiel, navnlig artillerigranater, i landets aktive forsvarskamp mod Rusland. Desuden skal de europæiske lande styrke deres forsvar. På længere sigt vil det være nødvendigt at give den europæiske forsvarsindustri et substantielt løft efter mange års underprioritering og underfinansiering.

EU-Kommissionens forsvarsindustrielle strategi og -program

I marts 2024 præsenterede EU-Kommissionen sin forsvarsindustrielle strategi (EDIS). Strategien sigter på at opbygge en forsvarsindustrikapacitet i EU, hvor medlemslandene kan producere sammen, mere og hurtigere. Grundet det stramme

EU-budget på forsvarsområdet, skal finansieringen af det styrkede forsvarssamarbejde findes andetsteds. Derfor præsenterede EU-Kommissionen et nyt forsvarsindustrielt investeringsprogram (EDIP) i forlængelse af strategien. Her appelleres blandt andet til statutændringer i Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og øgede private investeringer som finansieringsforslag.

Panelister fremhævede, at EU-Kommissionen har haft relativ succes med at bruge EU-midler som incitament til at få EU-landene til at lave fælles våbenindkøb. Dog er man langt fra at være i mål. For der mangler fortsat penge, hvis EU skal realisere forsvarssamarbejdet. Det kommende år vil vise, hvorvidt disse penge kommer. Et af de store spørgsmål er, om der blandt medlemslandene kan opnås enighed om en lånefinansieret fond.

Muligheder og begrænsninger for en styrket europæisk forsvarsindustri

Det blev pointeret, at der hersker en kløft mellem det, man på den ene side sigter efter fra politisk hånd, og på den anden side, hvad der i praksis bliver gjort på forsvarsområdet. Til gengæld har de politiske ambitioner for EU's forsvarssamarbejde næppe været større. Potentialet i et europæisk forsvarssamarbejde er dermed kæmpestort, men det bliver endnu ikke udnyttet til fulde. Panelisterne havde flere forklaringer på, hvorfor dette potentiale ikke udnyttes.

For de private investeringer i forsvarsindustrien er manglende stabilitet på efterspørgselssiden siden en del af forklaringen. En anden udfordring er en manglende klarhed og sammenhæng mellem EDIS og NATO's styrkemål. For mens EDIS handler om at opbygge den forsvarsindustrielle kapacitet i Europa, handler NATO's styrkemål om at købe ind. De to initiativer burde koordineres i højere grad fremhævede en af paneldeltagerne.

Endnu en udfordring for EU's styrkede forsvarssamarbejde er, at individuelle medlemslande opprioriterer egne interesser fremfor europæiske ved at købe forsvarsmateriel hos ikke-europæiske aktører. Dette understreger behovet for et indre marked for den europæiske forsvarsindustri.

Flere paneldeltagere rejste idéen om etableringen af en forsvarskommissær på bagkant af det forestående Europa-Parlamentsvalg. Dette med henblik på at centralisere ansvaret for at styrke den forsvarsindustrielle kapacitet i Europa.

Finansiering

EU-Kommissionens forslag om EIB som finansieringskilde – der vil kræve traktatmæssige ændringer, eftersom statuten for EIB ikke tillader investeringer i forsvarsindustrien – blev mødt med blandede holdninger. Det samme gjaldt for det estiske forslag om et fælles EU-låneoptag som finansiering for løftet af den europæiske forsvarsindustri.

Trods uenigheder om finansieringen af EU's forsvarsindustri stod budskabet fra konferencen klart: EDIS og EDIP er vigtige for adresseringen af de stadigt stigende industrielle udfordringer mod europæisk sikkerhed, men initiativerne kan ikke stå alene. De skal bakkes op af private investeringer og potentielt traktatmæssige ændringer samt etableringen af en forsvarskommissær, hvis Europa skal styrke sin forsvarsindustri for at tage vare på sin sikkerhed i en konfliktfyldt geopolitisk virkelighed.

Optagelse af konferencen

Konferencen blev optaget og kan streames på Microsoft Teams via følgende link:
[Optagelse: Fra kul og stål til kanoner og droner: En styrket forsvarsindustri i Europa?](#)